

Cirkeelstad

GEEN AFVAL GEEN UITVAL

CIRKELSTAD ENQUETE 2024

Inhoudsopgave

Doelstelling van de Enquête	3
Aanpak.....	4
Kerninzichten	5
<i>Belang voor projecten en organisatie.....</i>	<i>5</i>
Onze kerninzichten op deze twee vragen:.....	6
Onze reflectie daarop:.....	6
<i>Geen uitval.....</i>	<i>7</i>
<i>Belangrijkste knelpunt</i>	<i>7</i>
<i>Kennisdelen.....</i>	<i>7</i>
<i>Netwerk.....</i>	<i>7</i>
<i>Vrije aanvullingen.....</i>	<i>8</i>
<i>Crossovers.....</i>	<i>8</i>
(aankomende) Wet- en regelgeving en rapportages.....	8
Circulaire financiering	8
Beleid in organisaties	9
Interactie met overheden	9
Kennisdelen.....	9
Conclusies	10

Doelstelling van de Enquête

We vinden het bij Cirkelstad belangrijk om de meningen en ideeën uit de markt continu mee te nemen in onze ontwikkeling. Hiervoor maken we onder andere gebruik van een enquête die we in de gehele markt uitzetten. De enquête van 2024 werd dit voorjaar afgenomen. Op de drempel van 2025 is het tijd om te laten zien wat we het komend jaar gaan doen met de bevindingen. We hoopten meer te weten te komen over het volgende:

- Hoe zie jij Cirkelstad, en wat zijn je verwachtingen van Cirkelstad?
- Welke ontwikkelingen zie jij in de markt waarop we moeten inspelen?
- Welke hulpvragen heb je?

Met de uitkomsten van de enquête krijgen wij een beter beeld van de hulpvragen die er leven. Zo kunnen we onze stakeholders nog beter ondersteunen.

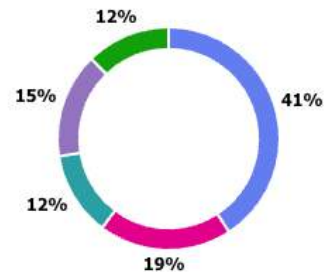
Bij het opstellen van de vragen en het presenteren van onze kijk op de antwoorden met in ons hebben we telkens ons [collegeprogramma](#): “**Bouwen binnen planetaire grenzen voor iedereen**” in ons achterhoofd gehouden.

Aanpak

We hebben de enquête afgenomen onder een selectie van onze stakeholders. Daartoe rekenen we onze spinners, partners, vrienden maar ook het bredere netwerk van mensen die door ons geïnspireerd worden.

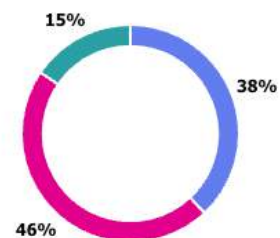
In de periode van 15 april 2024 tot 16 mei 2024 hebben 71 stakeholders de enquête ingevuld. De gemiddelde duur voor het invullen van de enquête betreft 23 minuten en 10 seconden. Deze relatief lange tijd die nodig is voor het invullen tekent de betrokkenheid van een geëngageerde groep binnen onze omgeving om ons verder te helpen.

De groep deelnemers was divers en betrof als vanouds vooral veel stakeholders in de woningbouw. Opvallend is dat door onze programma's met het accent op GWW en gebiedsontwikkeling ook betrokkenen uit deze groep vaker de enquête invulden.

In de totale spreiding van de respondenten viel verder bijvoorbeeld op dat onze achterban niet direct op een Cirkelstad app zit te wachten. Het prille initiatief, dat we hiervoor hadden lopen hebben we dan ook stopgezet.

De deelnemers die aangaven wel behoefte aan een app te hebben denken we de komende periode goed te kunnen bedienen met onze nieuwe website en de mogelijkheid voor toegang tot community's in Microsoft Teams.

De enquête is uitgevoerd met behulp van Microsoft Forms en is via socials als LinkedIn (7.000+ volgers) en interne Whatsapp groepen verspreid.

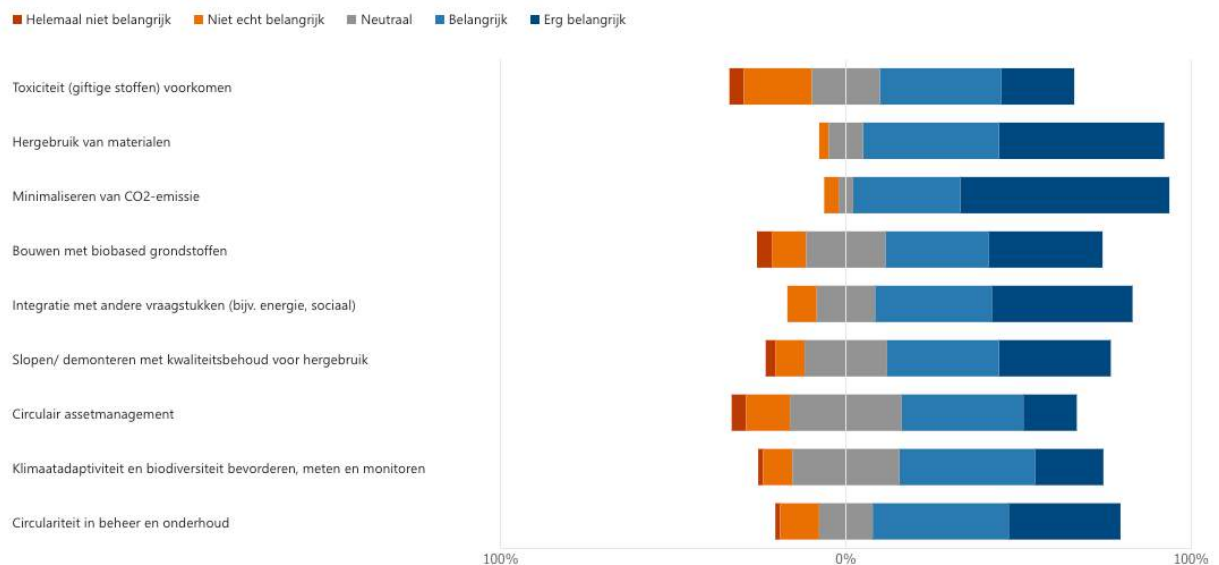
Kerninzichten

De enquête heeft ons uiteenlopende inzichten gegeven over de huidige circulaire stand van zaken. De kerninzichten raken dan ook niet alle gegeven antwoorden, maar geven de inzichten van de grote gemene deler. We lichten de vraag toe en reflecteren aan de hand van onze inzichten op deze data. Later in deze rapportage kijken we nog naar de crossovers en trekken we voorzichtige conclusies over onze rol.

Belang voor projecten en organisatie

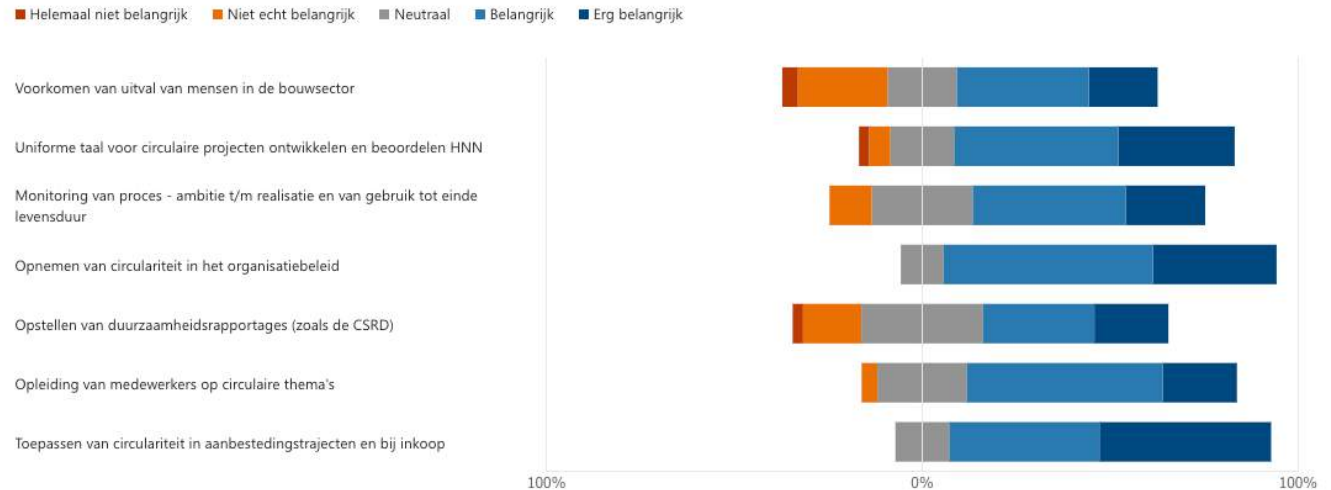
We hebben de enquête afgetrapt met de vraag: *Welke onderwerpen zijn van belang in jullie projecten?* Deze vraag hebben we gesteld omdat we met het nieuwe normaal (HNN) het begin van een standaard hebben neergezet in de bouwsector. Deze standaard is in ontwikkeling terwijl deze wordt toegepast.

Wat betekent dit voor Cirkelstad? Wij zijn van mening dat alle onderwerpen binnen HNN relevant zijn. Onderwerpen die door de markt als “helemaal niet belangrijk” worden gezien, vergen mogelijk juist meer aandacht dan de onderwerpen die al als “erg belangrijk” worden beschouwd.

Onderwerpen van belang voor een project

Eenzelfde soort vraag stelden we met betrekking tot de betrokken organisaties: *Welke onderwerpen zijn voor jullie organisatie van belang?* Wederom vanuit de gedachte dat de door ons voorgestelde onderwerpen naar ons idee allemaal van belang zijn, maar we willen weten wat nog onderbelicht is.

Onderwerpen van belang voor de organisatie

Onze kerninzichten op deze twee vragen:

Circulair assetmanagement, klimaatadaptatie, toxiciteit en biobased bouwen zijn op dit moment nog van ondergeschikt belang in projecten. Op organisatieniveau ontbreekt het (schijnbaar) aan aandacht voor uitval van mensen, het opstellen van duurzaamheidsrapportages en het monitoren van dat wat je belooft t.o.v. dat wat je van plan bent.

Onze reflectie daarop:

Het verbaasde ons in onze groene bubbel enigszins, dat biobased bouwen relatief slecht scoort. Wellicht omdat er op dit moment veel media-aandacht voor is. Wel zorgt de zogeheten varkenscyclus in de bouw ervoor dat dit onderwerp vertraagd terugkomt in project-uitvragen. Onderwerpen als klimaatadaptatie en toxiciteit zijn al langer een lastig thema, terwijl goed scoren op deze onderwerpen nauwelijks extra kosten meebrengt. Vooral het kennisniveau en de aandacht ervoor moeten nog op een hoger niveau komen. Het monitoren en rapporteren zien wij op dit moment vooral als een kans om je te positioneren. Tegelijkertijd weten we ook dat hier in de komende vijf jaar veel verplichtingen voor doorsijpelen. Snel beginnen geeft je daarom nu een voorsprong.

De laatste, waar we de komende periode graag samen met onze leden een verkenning op uitvoeren is die van “geen uitval”. Het is notabene onderdeel van onze subtitel. We denken dat er een behoorlijke slag geslagen kan worden op inclusiviteit, behoud van arbeidspotentieel maar ook het benutten van talent.

Geen uitval

Op de vraag wat men onder “geen uitval” verstaat was het antwoord wisselend. Een aantal wist goed te benoemen dat het om inzetbaarheid gaat en de balans in zwaar en licht werk. Een nog groter aantal begon over het niet uitvallen van materialen (lees: hergebruik). Een klein deel wist daarnaast iets over goed werkgeverschap, beleid en (vooral het gebrek aan) concrete uitvoering. Er ging één enkel antwoord over inclusiviteit en gelijkheid. Hoewel wij dit meer verwacht hadden, leeft dit blijkbaar niet heel erg in ons netwerk. Zoals hierboven al aangegeven willen we de komende periode verkennen wat we met dit onderwerp kunnen bewerkstelligen.

Belangrijkste knelpunt

Als belangrijkste knelpunt voor het inspelen op ontwikkelingen worden vier bij onderwerpen genoemd, die deels ook in elkaars verlengde liggen.

1. Wet- en regelgeving;
2. Circulaire financiering;
3. Beleid in organisatie veranderen;
4. Medewerkers bewust maken en opleiden.

Kennisdelen

We hebben binnen Cirkelstad een academie. Deze omgeving wordt binnenkort vernieuwd waarmee we ook een slag op de inhoud gaan maken. Uit de enquête blijkt vooral dat er behoefte is aan inzicht op het gebied van circulair bouwen in het algemeen, op het gebied van wet- en regelgeving en dat jullie meer voorbeeldprojecten willen terugvinden. Niet ver achter deze top 3 is de behoefte voor trainingsaanbod vanuit de academie aangegeven. Dat komt goed uit, aangezien ruim 65% van jullie graag meer informatie over bijvoorbeeld HNN ontvangt, of al met dat onderwerp aan de slag is. Aan integrale programma's over circulariteit is vooralsnog minder behoefte, maar gelukkig gaan we zowel individuele als samenhangende onderwerpen en hun context aanbieden op de academie.

Netwerk

Er is veel behoefte aan elkaar fysiek ontmoeten en daar kennis en ervaringen uitwisselen. Het overgrote deel van de antwoorden gaf dat aan. Het met elkaar aan de slag gaan in de Cirkelsteden en op onze evenementen blijft ook voor ons gevoel de beste manier om elkaar te ontmoeten en samen verder te komen. Wat ons opviel was de quote: *“Als een netwerk van mensen dat leert, inspireert en samen verandering in de sector voor elkaar krijgt.”* Daar sluiten we ons graag bij aan.

Naast de waarde die we aan ons netwerk bieden viel ons op dat een aantal van jullie reacties ook de interactie met instanties als provincies en de rijksoverheid tijdens bijeenkomsten waarderen. Dit is een rol waar we steeds meer een deel van onze meerwaarde zien richting de toekomst.

Ons internationale netwerk is met ongeveer een derde van de respondenten al best fors. Des te mooier om te zien dat twee derde van de deelnemers aangeeft geïnteresseerd te zijn in meer informatie over de internationale ontwikkelingen.

Vrije aanvullingen

We hebben jullie de ruimte gegeven om “iets” met ons te delen. Behalve de complimenten (waarvoor dank), geven jullie vooral aan dat die gezamenlijke taal en het standaardiseren van uitvragen en begrippen in de keten zeer gewenst is.

Crossovers

We zien dat er een aantal onderwerpen uit de enquête op elkaar inhaken en elkaar versterken. Deze signalen pakken wij graag op. Hieronder hebben we vijf verder uitgewerkt met onze ambities voor de komende periode benoemd. Ambities die we niet alleen waar kunnen maken, maar waar we jullie (al dan niet expliciet gevraagd) graag bij betrekken.

(aankomende) Wet- en regelgeving en rapportages

Misschien wel met stip op één is het voldoen aan de regels en verantwoorden aan de buitenwacht. Wij kennen de CSRD vanuit de grote organisaties waar we mee samenwerken al een tijdje, dit gaat ook effect hebben op de rest van de keten. De regels voor corporaties met betrekking tot E-,F- en G energielabels vanaf 2028, de ETS2 regels die in datzelfde jaar in gaan en de wijze waarop de A2 set van de MPG vanaf 1 juli 2025 in werking treedt, zijn belangrijke onderwerpen om onze doelgroep over te informeren.

Dit doen we de komende tijd samen met onze partners via publicaties die je terugvindt op de Cirkelstad academie. Daarnaast delen we de opgedane kennis uit de projecten en programma's die we coördineren via onze socials en onze eigen website.

Circulaire financiering

We zien een groot aantal intrinsiek gemotiveerde ondernemers in ons netwerk. Deze early adopters zien de relevantie van circulair bouwen voor de toekomst en stappen zonder twijfel vandaag al in. Een grote groep in het midden van de markt heeft echter meer prikkels nodig om de gewenste beweging te maken. Wij zien op dit moment (samen met TKIBouw en Techniek en Copper8) een gebrek aan samenspel tussen banken, verzekeraars, taxateurs en

investeerders. Niet omdat ze de noodzaak niet zien, maar omdat regels ze belemmeren of de huidige instrumenten niet volstaan in de circulaire economie.

Op 26 november heeft inmiddels een kick-off plaatsgevonden om een verkenning op het gebied van circulair financieren op te starten. Doel is om in de komende jaren de belemmerende regels en instrumenten om te bouwen naar enablers die versnellen.

Beleid in organisaties

Het valt onze spinners op dat onze partners sterk vertegenwoordigd zijn op de vele evenementen waar Cirkelstad een rol in speelt. We zien daar regelmatig ook de worsteling van de duurzaamheidsmedewerker om het verhaal dieper de organisatie in te brengen en circulariteit gemeengoed te maken. Een groot deel daarvan wordt naar ons idee gerealiseerd door betere wet- en regelgeving en de juiste financieringsvoorwaarden. Als we werkinhoudelijk met duurzaamheid geconfronteerd worden, lukt het ons immers om de klus te klaren.

Wat hierbij naar ons idee echter sterk kan helpen is beleid. De CO2 prestatieladder of het PSO certificaat zijn daar mooie voorbeelden van. We denken een aantal goede haakjes te hebben om circulariteit de komende periode beter in het beleid van grote en kleine organisaties te borgen. Hierover in de loop van 2025 meer.

Interactie met overheden

De positieve invloed op eerdergenoemde wet- en regelgeving pakken we proactief op. Daarnaast zien we dat veel overheden op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau graag meegenomen worden in de tot nu toe ontwikkelde kennis. Ze missen nu vaak de handvatten die bij Cirkelstad al op de schap liggen.

We werken om die reden aan verschillende projecten binnen HNN en circulaire gebiedsontwikkeling om deze kennis te ontsluiten naar bijvoorbeeld de 12 provincies, de G40 en de K80. Veel van die kennis wordt met dat perspectief omgezet naar e-learnings in onze academie.

Kennisdelen

De rode draad door de enquête maar ook door de bovenstaande vier onderwerpen heen is het ontsluiten en delen van kennis en netwerk. We trainen ons partners en tegenwoordig ook geïnteresseerden die nog geen partner zijn in Het Nieuwe Normaal. We hebben op dit moment een academie, die niet altijd op de meest intuïtieve manier gebruikt kan worden, dat signaal hebben we helder verstaan. Daarnaast merken we dat de documenten die we publiceren vrijwel altijd in een groter geheel passen van publicaties omtrent dat onderwerp.

In het laatste kwartaal van 2024 wordt naast onze Cirkelstad.nl website ook de academie geüpdatete en geüpgradede. We denken dat we een meer integrale stand van zaken kunnen bieden als we ook publicaties van derde partijen naast die van onszelf in de academie plaatsen. We hebben verschillende contenttypes vastgesteld van greenpaper en onderzoek tot voice en video. We gaan leerprogramma's bieden als kralen aan een ketting, maar zorgen ook voor voldoende op zichzelf staande content. Content die vaker dan nu het geval is, samen met onze partners in plaats van alleen voor onze partners gemaakt zal zijn.

Conclusies

De enquête heeft ons waardevolle inzichten gegeven over wat er om ons heen gebeurt. We zijn een coöperatie, wat maakt dat we zo sterk zijn als ons netwerk. We zijn trots op de wijze waarop we door dat netwerk ondersteund worden in onze doelstelling om de Nederlandse gebouwde omgeving circulair te maken. Wij denken dat we met de vooruitzichten in de crossovers een mooi perspectief geven voor de inzet van Cirkelstad in de komende periode. We schromen uiteraard niet om ook buiten deze acties aan de slag te gaan als de context dat van ons vereist.

Voor nu hebben we als rode draad door jullie antwoorden de volgende onderwerpen om op te pakken vastgesteld:

- (aankomende) Wet- en regelgeving en rapportages;
- Circulaire financiering;
- Beleid in organisaties;
- Interactie met overheden;
- Kennisdelen.

Veel dank voor jullie input en we hopen ook de volgende keer weer een beroep te mogen doen op jullie ervaring, behoeftes en inzichten.